

**Годишен доклад относно функционирането
на Регистъра за прозрачност
2023**

Предоставен от управителния съвет на Регистъра за прозрачност

на

**Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и
Европейската комисия**

В съответствие с член 13, параграф 3 от Междунституционалното споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно задължителен регистър за прозрачност, на подписаните го институции се предоставя годишен доклад относно функционирането на Регистъра за прозрачност.

Настоящият доклад съдържа фактологична информация за Регистъра за прозрачност, неговото съдържание и всички промени, свързани с него, през 2023 г. Също така той предоставя информация за обвързаността с условия и допълнителните мерки за прозрачност, които са в сила в институциите, подписали настоящото споразумение, през

Съдържание

I. Резюме	3
II. Увод	3
III. Управление	4
IV. Обвързаност с условия и допълнителни мерки за прозрачност	4
V. Дейности на Секретариата	9
1. Контрол на качеството на данните.....	10
2. Бюро за помощ	11
3. Разследвания.....	11
4. Заседание на Управителния съвет през 2023 г.	13
5. Насоки и повишаване на осведомеността	13
6. Техническо развитие	14
7. Одит на Регистъра за прозрачност от ЕСА	14
VI. Статистически данни.....	15
1. Развитие на Регистъра за прозрачност.....	15
2. Представявани интереси	16
3. Географски данни.....	17
4. Преглед на данните в регистъра за прозрачност.....	18
VII. Заключение	19

I. Резюме

2023 г. беше година на интензивен контрол и дейност за регистъра за прозрачност. Използването на регистъра като информационен и референтен инструмент за дейностите, свързани с представителство на интереси на равнището на ЕС, продължи да нараства, както се вижда от увеличаването на броя на заявленията за регистрация и на броя на преките искания на заявители и регистранти за помощ от бюрото за помощ, както и от исканията за информация от широката общественост. Както Европейският икономически и социален комитет, така и Европейският комитет на регионите приеха мерки за доброволно участие в рамката на регистъра за прозрачност. Важно е да се отбележи, че регистърът беше подложен на комплексен одит от страна на Европейската сметна палата и беше обект на разследване от страна на Европейския омбудсман.

През 2023 г. секретариатът на регистъра увеличи целевия си мониторинг на регистрантите до една трета от общия брой на регистрантите. Освен това през 2023 г. имаше значителен интерес към използването на инструмента за подаване на жалби, което показва постоянен контрол върху съдържанието на базата данни. Секретариатът започна няколко нови разследвания по собствена инициатива и продължи работата си по неприключените разследвания от предходната година.

Тези дейности са описани по-подробно в доклада.

II. Увод

Регистърът за прозрачност е експертния референтен инструмент за представителство на интереси на равнище ЕС. Това е база данни, създадена с цел да предоставя на обществеността актуална информация относно дейностите по представителство на интереси, насочени към оказване на влияние върху процесите на законотворчество и изпълнение на политиките на институциите на ЕС. Тя помага да се следи какви интереси се представляват пред институциите, кой ги представлява и от чието име, кои са целевите законодателни досиета на тези дейности и какви ресурси са отделени за свързаните с представителството дейности. Това е ключовият инструмент на ЕС за насърчване на прозрачно и етично представителство на интереси и за повишаване на откритостта и видимостта на участието на заинтересованите страни и гражданското общество в демократичния процес на вземане на решения в ЕС.

Регистърът за прозрачност се управлява съвместно от Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия въз основа на Междуинституционалното споразумение (МИС), прието през 2021 г.¹

В съответствие с член 13 от МИС настоящият доклад съдържа фактологична информация относно Регистъра за прозрачност, неговото съдържание и всички промени, въведени през отчетния период. В него също така се прави преглед на

¹ Междуинституционално споразумение от 20 май 2021 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за задължителен регистър за прозрачност (ОВ L 207, 11.6.2021 г., стр. 1).

обвързаността с условия и допълнителните мерки за прозрачност, които понастоящем са в сила в институциите, подписали настоящото споразумение.

III. Управление

Регистърът за прозрачност има двустепенна структура на управление: Управителен съвет, който осигурява общ надзор и ръководство по отношение на регистъра, и Секретариат, който отговаря за ежедневното му управление.

Управителният съвет осигурява цялостното изпълнение на МИС. В този контекст той отговаря за идентифицирането на годишните нужди и приоритети за Регистъра за прозрачност, за приемането на годишния доклад за неговото функциониране и за даването на общи инструкции на Секретариата. Той също така е натоварен със задачата да разглежда и да взема решения по искания за преглед на мерките, приложени от Секретариата след разследване.

Генералните секретари на Европейския парламент, Съвета и Комисията заедно съставляват Управителния съвет. Те заседават поне веднъж годишно, като се редуват да поемат председателството за период от една година. Генералният секретар на Съвета председателства управителния съвет през 2023 г.

Секретариатът предлага насоки на представителите на интереси относно процеса на регистрация, наблюдава и проверява допустимостта на заявленията и извършва проверки на качеството на информацията, предоставяна от регистрантите. Той разглежда жалби относно предполагаеми нарушения на кодекса за поведение от страна на регистрантите и може да прилага мерки, когато установи, че кодексът не е бил правилно спазен. Секретариатът също така изготвя годишния доклад и повишава осведомеността относно Регистъра за прозрачност (вж. раздел V).

Секретариатът се състои от персонал от трите институции, подписали споразумението, като през 2023 г. възлиза на 11 служители на пълно работно време. Той е представен в Управителния съвет и публично от координатор, който следи за ежедневните операции. През 2023 г. началникът на отдела, отговарящ за прозрачността в Генералния секретариат на Комисията, беше определен за координатор на Секретариата.

Подробна информация относно управлението на Регистъра за прозрачност може да бъде намерена на неговия [уебсайт](#).

IV. Обвързаност с условия и допълнителни мерки за прозрачност

Европейският парламент, Съветът и Комисията приемат, чрез индивидуални решения, мерки за обвързване с условия, при които регистрацията в Регистъра за прозрачност е предварително условие, за да могат представителите на интереси да извършват определени ключови дейности по представителство на интереси. Трите институции могат също така да приемат допълнителни мерки за прозрачност с цел по-нататъшно насърчаване на регистрацията и укрепване на съвместната рамка, създадена с МИС.

Обвързаността с условия и допълнителните мерки за прозрачност, които понастоящем са в сила във всяка от трите институции, са описани по-долу.

Другите институции, органи, служби и агенции на ЕС, както и държавите членки във връзка с техните постоянни представителства в ЕС, могат да уведомят Управителния съвет за обвързаност с условия или допълнителни мерки за прозрачност, които приемат, и да поискат те да бъдат публикувани на уебсайта на Регистъра за прозрачност. През 2023 г. Европейският икономически и социален комитет и Европейският комитет на регионите направиха такива уведомления. В отговор на техни запитвания бяха проведени дискусии и на ниво служби с редица други органи на ЕС.

Всички държави членки са поели ангажимент да прилагат мярка за обвързаност с условия по време на своето председателство на Съвета и през шестте месеца преди това, като обвързват срещите между своя постоянен представител и заместник постоянния представител към ЕС и представителите на интереси с условието последните да се регистрират в Регистъра за прозрачност.

Тази мярка за обвързване с условия се прилага за срещите, организирани с постоянния представител и заместник постоянния представител в качеството им на действащи или предстоящи председателства на Съвета². Поради това представителите на интереси не могат да участват в такива срещи, освен ако не са регистрирани. През 2023 г. това беше приложено за Швеция³ и Испания⁴, тъй като те изпълняваха председателството на Съвета на ЕС, а също и за Белгия⁵ в качеството ѝ на предстоящ председател на Съвета.

Списък на [обвързаността с условия и други мерки за прозрачност](#), които понастоящем са в сила в институциите на ЕС, може да бъде намерен и на специалната страница на уебсайта на Регистъра за прозрачност.

Европейски парламент

През 2023 г. Европейският парламент въведе допълнителна обвързаност с условия и допълващи мерки за прозрачност, приети в контекста на пакета за вътрешни реформи на Парламента, насочени към укрепване на почтеността, независимостта и отчетността. Тези правила водят до някои промени в отношенията на Парламента с регистрираните представители на интереси и доразвиват вече съществуващата рамка.

Парламентът засили своята политика за прозрачност, като въведе мерки, които изискват представителите на интереси да бъдат регистрирани, когато им се предоставя платформа в помещенията на Парламента. Активното участие или съвместното организиране на прояви, провеждани в помещенията на Парламента, зависи от предварителната регистрация в Регистъра за прозрачност⁶ след решение на Бюрото от 12 юни 2023 г. Това означава, че всеки представител на интереси, който участва като оратор, модератор или изпълнява друга активна роля или участва от логистична,

² https://transparency-register.europa.eu/document/download/0c791fb8-e64d-47cc-a3b0-175913788b7c_en?filename=Transparency%20register%20-%20Member%20states%27%20political%20declaration.EN_.pdf.

³ [Öppenhetsregistret - Regeringen.se](https://www.oppenhetsregistret.se).

⁴ <https://es-ue.org/erp/>.

⁵ <https://europeanunion.diplomatie.belgium.be/en/transparency>.

⁶ Решение на Бюрото на Европейския парламент от 12 юни 2023 г.

практическа или финансова гледна точка в дадено събитие, трябва да бъде регистриран. Тези правила се прилагат в допълнение към вече установената мярка за обвързване с условия⁷, която изисква ораторите на изслушванията в комисиите на Парламента да бъдат регистрирани преди изслушването.

Парламентът също така разшири своите изисквания за обвързаност с условия и за прозрачност по отношение на дейностите на интергрупите на членовете на ЕП или други неформални обединения⁸. Само регистрирани представители на интереси могат да участват в дейностите на тези интергрупи и обединения в помещенията на Парламента, като осигуряват подкрепа за тях или като участват или са съдомакини на техните прояви. Предвижда се допълнителна прозрачност, по-специално по отношение на декларациите за всяка получена подкрепа. Приложимите правила се прилагат по-строго.

Парламентът също така въведе нова мярка за обвързване с условия, която изисква от членовете на ЕП да спазват шестмесечен период на прекъсване след края на своя мандат, преди да могат да участват в дейности по представителство на интереси с действащи членове на ЕП⁹. Кодекса за поведение на членовете на Европейския парламент по отношение на почтеността и прозрачността отразява тези правила¹⁰.

По отношение на достъпа до лицата, отговорни за вземането на решения, за лобистки цели само регистрирани представители на интереси могат да кандидатстват за дългосрочен достъп до помещенията на Парламента¹¹. Към 31 декември 2023 г. от 12 425-те субекта, регистрирани в Регистъра за прозрачност, 2 030 са имали поне един акредитиран представител в Парламента, разполагащ с достъп до помещенията на Парламента. Към 31 декември 2023 г. имаше 7 904 активни пропуски.

От всички членове на ЕП се изисква да публикуват онлайн информация за своите планирани срещи с представители на интереси, попадащи в обхвата на междуинституционалното споразумение¹². Има се предвид всяка среща, свързана с парламентарната дейност (доклад, становище, резолюция, разискване в пленарна зала или процедура по спешност), която се провежда било то присъствено или дистанционно с цел оказване на влияние върху политиката или процеса на вземане на решения на европейските институции. Задължението се прилага независимо от това дали членовете на ЕП присъстват лично на заседанието или парламентарните сътрудници на членовете на ЕП присъстват от тяхно име. Към 31 декември 2023 г. членовете на ЕП са обявили 12 301 срещи за календарната 2023 г. Като се вземе предвид тяхната специфична роля и мандат, на членовете на Европейския парламент се препоръчва¹³ да се срещат само с тези представители на интереси, които са вписани в Регистъра за прозрачност.

Освен това от докладчиците се изисква да добавят така наречената декларация за получена информация към своите проектодоклади или становища, в която се изброяват

⁷ Член 7 от [Решението на Бюрото на Европейския парламент от 18 юни 2003 г.](#)

⁸ [Правилник за дейността на ЕП](#): член 35, параграф 5) и член 35а, параграф 5).

⁹ Решение на Бюрото на Европейския парламент от 17 април 2023 г.

¹⁰ Член 9 от [Кодекса за поведение на членовете на Европейския парламент](#).

¹¹ Член 123 от [Правилника за дейността на Европейския парламент](#).

¹² Член 7 от [Кодекса за поведение на членовете на Европейския парламент](#)

¹³ [Правилник за дейността на Европейския парламент](#) (член 11, параграф 2).

образуванията или лицата, от които са получили информация по въпроси, свързани с предмета на досието¹⁴.

Съвет на ЕС

Както е посочено в Решение (ЕС) 2021/929 на Съвета¹⁵, вписването в Регистъра за прозрачност е предварително условие, за да могат представителите на интереси да се срещнат с генералния секретар на Съвета или с генералните директори. Същото правило се прилага и за служебното участие на представители на интереси в тематичните брифинги, организирани от Генералния секретариат на Съвета (когато е целесъобразно и след консултация с председателството), или като оратори на публични прояви, организирани от Генералния секретариат на Съвета. От служителите също така се изисква да проверяват пълномощията на представителите на интереси, за да се гарантира, че те са вписани в Регистъра за прозрачност. Ако случаят не е такъв, служителите следва внимателно да преценят целесъобразността на срещите и да се консултират със своя пряк ръководител¹⁶.

Като допълнителна мярка за подобряване на прозрачността и насърчаване на регистрацията поканите до представителите на интереси да присъстват на заседание на Съвета или на неговите подготвителни органи следва да бъдат обвързани с условието те да бъдат вписани в регистъра за прозрачност. Регистрационният им номер следва да бъде вписан в предварителния дневен ред. Годишният доклад на Съвета относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията включва съответната информация относно присъствието на представители на интереси на заседанията на Съвета или на неговите подготвителни органи¹⁷.

Европейска комисия

Комисията е въвела строги правила по отношение на своите контакти и взаимодействия с представители на интереси. По-специално тя изисква всички членове на Комисията, членовете на техните кабинети и генералните директори на Комисията да се срещат единствено с представители на интереси, които са вписани в Регистъра за прозрачност. Това задължение, залегнало в Кодекса за поведение на членовете на Европейската комисия¹⁸ и в Работните методи на Комисията¹⁹, на практика предполага, че преди да се проведе среща с представител на интереси, този представител следва да е регистриран.

¹⁴ Член 8 от Кодекса за поведение на членовете на Европейския парламент

¹⁵ ОВ L 207, от 11.6.2021 г., стр. 19.

¹⁶ Съобщение до персонала СР 35/21 и съобщение до персонала СР 42/22.

¹⁷ Насоки относно извънредно присъствие на трети страни, включително представители на интереси, на заседания на Съвета или на неговите подготвителни органи, 22 юли 2021 г.

¹⁸ Член 7 от Решение на Комисията от 31 януари 2018 г. относно Кодекс за поведение на членовете на Европейската комисия (С (2018) 700), ОВ С 65, 21.2.2018 г., стр. 7.

¹⁹ Точка V от Работни методи на Европейската комисия.

В съответствие със своите решения 2014/838/ЕС, Евратом²⁰ и 2014/839/ЕС, Евратом²¹ Комисията публикува онлайн информация за всички срещи с (регистрирани) представители на интереси. През 2023 г. Комисията публикува информация за проведените срещи²² с 1 980 регистранти. Тези регистранти проведеха 2 891 срещи с членове на Комисията и/или членове на техните кабинети и 718 срещи с генерални директори на Комисията²³. Освен че е публикувана на уебсайта на Комисията²⁴, тази информация е достъпна и под формата на списък от срещи в Регистъра за прозрачност за съответните регистранти. Комисията прави публично достъпни на [уебсайта data.europa.eu](http://data.europa.eu) консолидирани набори от данни от срещи, проведени с представители на интереси, както в машинночетим формат, така и във формат Excel. Това предоставя на заинтересованите страни и на обществеността достъпна информация, която е изчерпателна и се обработва лесно за извличането на съответната информация.

На всички членове на администрацията под равнището на генералния директор в насоките за етично поведение на персонала на Комисията се предоставят препоръки за провеждане на проверките на пълномощията на представителите на интереси, с които са в контакт, за да се гарантира, че последните са вписани в регистъра за прозрачност. Ако те не са вписани в Регистъра, на служителите се препоръчва винаги да ги приканят да се регистрират, преди да продължат контактите си с тях.

В съответствие със съответните правила Комисията назначава единствено регистрирани представители на интереси в експертните групи на Комисията²⁵. Това изискване за предварителна регистрация се прилага както за членовете от тип „Б“²⁶, така и за членовете от тип „В“²⁷. Когато тези членове са временно отстранени или заличени от Регистъра за прозрачност, Комисията ги отстранява временно от експертната(ите) група(и), на която (които) те са членове, докато вписването им в Регистъра за прозрачност не бъде възстановено.

Като допълнителна мярка за подобряване на прозрачността и насърчаване на регистрацията Комисията предоставя автоматични предупреждения на регистрантите, които са посочили интерес в определени области на политиката, като ги уведомява за започването на обществени консултации или пътни карти в съответните области. Приносът на регистрантите също се обработва отделно от този на нерегистрираните

²⁰ Решение № 2014/838/ЕС на Комисията, Евратом от 25 ноември 2014 г. за публикуване на информация за проведените срещи между генерални директори на Комисията и организации или самостоятелно заети физически лица, ОВ L 343, 28.11.2014 г., стр. 19—21.

²¹ Решение 2014/839/ЕС, Евратом на Комисията от 25 ноември 2014 година за публикуване на информация относно проведените срещи между членове на Комисията и организации или самостоятелно заети физически лица, ОВ L 343, 28.11.2014 г., стр. 22—24.

²² Информацията, която се оповестява публично, се състои от датата на срещата, мястото, името на члена на Комисията и/или члена на кабинета или генералния директор, името на представителя на интереси, т.е. на организацията или самостоятелно заетото лице, и предмета на срещата. Тя се публикува в срок от 2 седмици след срещата.

²³ Един и същ регистрант може да участва в повече от една среща.

²⁴ По-конкретно, специалните уебстраници за прозрачност на уебсайтовете съответно на членовете на Комисията и на генералните дирекции на Комисията.

²⁵ Член 8 от Решението на Комисията от 30 май 2016 г. за установяване на хоризонтални правила относно създаването и функционирането на експертните групи на Комисията (С(2016)3301).

²⁶ Лица, посочени, за да представляват общ интерес, споделян от заинтересованите страни в определена област на политиката.

²⁷ Организации в широк смисъл, включително дружества, асоциации, неправителствени организации, профсъюзи, университети, научноизследователски институти, правни кантори и консултантски дружества.

респонденти²⁸. Този принос е достъпен от вписванията на съответните регистранти в Регистъра за прозрачност.

Мерки, предприети от други институции и органи на ЕС

През 2023 г. Европейският икономически и социален комитет и Европейският комитет на регионите приеха вътрешни мерки по отношение на прозрачността, свързани с Регистъра за прозрачност. Те са първите органи на ЕС извън институциите, подписали Междуйнституционалното споразумение, които предприемат такива мерки в съответствие с член 11 от него.

Съответно на 21 март и 4 юли 2023 г. двата комитета уведомиха управителния съвет за своите правно обвързващи решения, с които са въвели следните допълнителни мерки за прозрачност по смисъла на МИС:

- препоръка към членовете на мандатна длъжност, както е определено в съответните им решения, да се срещат само с регистрирани представители на интереси;
- задължително публикуване на информацията относно срещите, проведени между обхванатите членове на мандатна длъжност и представителите на интереси на съответния уебсайт;
- възможност докладчиците на комисии да прилагат „законодателен отпечатък“ във връзка с приноса на представителите на интереси към техните становища, в съответствие с подобна практика в Европейския парламент.

Управителният съвет счете, че тези мерки са в съответствие с целите, преследвани от МИС. Вследствие на това те бяха публикувани на уебсайта на Регистъра за прозрачност след влизането им в сила съответно на 1 юни 2023 г. и 1 януари 2024 г.

V. Дейности на Секретариата

През 2023 г. годишните приоритети, определени от Управителния съвет за Регистъра за прозрачност, бяха:

- използване на най-съвременни технологии за модернизирване на уебсайта на Регистъра;
- осигуряване на явен напредък по отношение на качеството на данните;
- продължаване на сътрудничеството с Европейската сметна палата (ЕСП) в рамките на одита на Регистъра за прозрачност;
- сътрудничество с други институции, органи и агенции;
- непрекъснати дейности за повишаване на осведомеността.

Секретариатът работи по изпълнението на тези годишни приоритети, включително чрез засилване на проверките за допустимост, увеличаване на помощта, предоставяна от бюрото за помощ, и въвеждане на редица подобрения в ИТ платформата във връзка с ежедневните ѝ дейности, описани подробно по-долу.

²⁸ Насоки на Европейската комисия за по-добро регулиране (SWD(2017)350), по-специално глава VII „Насоки относно консултациите със заинтересованите страни“.

1. Контрол на качеството на данните

Регистърът за прозрачност предлага моментна картина на текущите лобистки дейности, извършвани от представители на интереси във връзка с неотдавнашното формулиране или прилагане на политическите цикли и процесите на вземане на решения на институциите на ЕС, включително конкретни подробности относно основните законодателни предложения или политики, към които тези дейности са насочени. Това обяснява защо данните непрекъснато се променят и защо някои представители на интереси се регистрират само за ограничен период от време, докато други могат да останат в базата данни по-дълго.

Регистрирайки се представителите на интереси се ангажират да предоставят пълна, актуална и неподвеждаща информация при регистрацията, а впоследствие носят отговорност за точността на данните, предоставени при регистрацията. За тази цел регистрантите се насърчават да преглеждат и актуализират предоставената информация веднага щом настъпят значителни промени, като те трябва поне веднъж годишно да актуализират своята регистрация, за да останат вписани в Регистъра за прозрачност.

Една от основните задачи на Секретариата е да напомня на регистрантите за техните задължения и да гарантира възможно най-доброто качество на данните в Регистъра за прозрачност. В контекста на общите си дейности по мониторинг през 2023 г. Секретариатът провери общо 7 705 субекта²⁹, които или са подали заявление за регистрация, или вече са били вписани в Регистъра за прозрачност, което представлява 13%-но увеличение спрямо броя на проверките, извършени през предходната година. Проверките се състояха в скрининги, извършени на етапа на подаване на заявление, целенасочени проверки на качеството на вече регистрирани субекти и всякакви допълнителни проверки, извършени в контекста на процедурите по разследване.

Етап на подаване на заявление: Въпреки че общият брой на регистрантите остава стабилен³⁰, оборотът на нови регистранти е относително висок, като качеството на наличната в регистъра информация се повишава. Секретариатът оценява допустимостта и качеството на данните за всички нови заявления за регистрация, преди те да могат да бъдат активирани и публикувани в регистъра. Това спомага за подобряване както на релевантността, така и на съгласуваността на предоставените данни. От 3 404-те заявления, получени през 2023 г. (± 9 на ден и увеличение от 14% на заявленията в сравнение с предходната година), 2 255 (66%) са приети и активирани след процеса на проверка, който в повечето случаи изисква актуализация или корекция от страна на заявителя.

²⁹ Някои субекти са преминали повече от една проверка през 2023 г. и следователно общият брой на проверките е по-висок.

³⁰ 12 425 на 31 декември 2022 г. и 12 469 на 31 декември 2023 г.

Целеви проверки: В допълнение към ежедневните си проверки на нови заявления Секретариатът също така възприема по-целенасочен подход, по-специално в случаите, когато има основания да счита, че регистрациите не предоставят по точен начин изискваната информация. През 2023 г. Секретариатът е извършил общо 4 301 целеви проверки на качеството. От тях:

- 3 572 проверени регистранти са предоставили задоволително качество на данните (83 %) или от самото начало (2 550 проверени регистрации или 59,2 %), или след като са били приканени от Секретариата да ги актуализират (1 022 регистрации или 23,8 %);
- 453 са били заличени от регистъра след контакта със Секретариата поради недопустимост или неизвършване на актуализацията (10,6%);
- 276 все още не са били приключени в края на 2022 г. (6,4%).

През 2023 г. общото качество на данните в регистъра е значително подобро, като дялът на проверените регистрации, предоставили задоволително качество на данните по време на проверката, се е увеличил с 40 %, а дялът на заличаванията от регистъра поради недопустимост или липса на актуализация след проверка е намалял с 22 % в сравнение с предходната година.

Целевите проверки изискват да се обърне специално внимание на регистрациите, при които е установено несъответствие или друг проблем или е вероятно да съществува такъв. В контекста на индивидуализирания мониторинг на регистъра Секретариатът извърши целенасочени проверки на качеството на нестопанските субекти, които декларират, че имат бюджет от 0 EUR. Секретариатът провери щателно съответните регистрации и за други несъответствия и разреши проблемите с висок процент на успеваемост: 17 % са били правилни от самото начало, 54 % – актуализирани или предоставили задоволително обяснение, а 28 % – заличени.

2. Бюро за помощ

Секретариатът осигурява бюро за помощ, което отговаря на всички видове въпроси относно Регистъра за прозрачност чрез многоезичен уебсайт и е на разположение на заявителите и регистрантите, както и на обществеността. Секретариатът се стреми да предоставя помощ възможно най-бързо – обикновено отговаря в рамките на 48 часа.

През 2023 г. Секретариатът отговори на 2 567 запитвания, които включваха искания за информация относно Регистъра за прозрачност от заинтересовани страни, изследователи и физически лица, както и искания за техническа подкрепа и насоки от заявителите и регистрантите по време на процеса на регистрация или при срещане на технически трудности. Броят на получените въпроси е с 25 % по-висок, отколкото през 2022 г.³¹

3. Разследвания

В допълнение към мониторинга на качеството на данните в Регистъра за прозрачност Секретариатът разглежда входящите жалби и провежда разследвания по собствена инициатива в съответствие с процедурите, предвидени в приложение III и ПА към

³¹ През 2022 г. Секретариатът отговори на около 2 056 запитвания и искания.

Междуинституционалното споразумение. По този начин Секретариатът действа в съответствие с основните принципи на пропорционалност и добра администрация.

„Жалба“ се отнася до процедура, която засяга твърдения, представени на вниманието на Секретариата, относно неспазване от страна на регистрант на Кодекса за поведение. Всяко физическо или юридическо лице, което отправя такива твърдения срещу регистрант, може да подаде жалба до Секретариата, като попълни съответния формуляр на [уебсайта](#) на Регистъра за прозрачност и предостави подкрепящи доказателства.

„Разследване по собствена инициатива“ се отнася до процедура, при която Секретариатът проверява дали даден регистрант има право да остане в регистъра с оглед на получената или установената информация, което може да покаже, че няма право да остане вписан в регистъра поради липса на съответни дейности или неспазване на кодекса за поведение.

През 2023 г. Секретариатът приключи 10 разследвания на висящи жалби от предходната година, след като съответните регистранти актуализираха своята регистрация или предоставиха по друг начин задоволителни разяснения. Освен това той приключи едно разследване, което доведе до отстраняването на засегнатия регистрант.

През същата година Секретариатът получи 35 нови жалби. 22 от тези жалби бяха счестени за недопустими, тъй като не се отнасят до въпроси, попадащи в обхвата на Регистъра за прозрачност (например лични оплаквания или жалби, свързани с потребители), или не отговарят на критериите за допустимост, изложени в приложение III към МИС. От 13-те допустими жалби 10 бяха приключени през 2023 г. с положителен резултат от гледна точка на пълното съдействие на съответните регистранти. Останалите 3 бяха все още в процес на разследване в края на годината. Повече от половината от допустимите жалби се отнасят до предполагаемо неспазване на буква е) от кодекса за поведение от страна на съответните регистранти по отношение на точността и пълнотата на информацията, предоставена при регистрацията, понякога в съчетание с твърдения за възможно неспазване на други точки от кодекса. Когато случаите се отнасяха само до буква е) от кодекса, те бяха разрешени чрез актуализиране на подадената информация от страна на регистрантите в срок от 20 работни дни, и бяха приключени в срок от два месеца.

Други случаи бяха свързани с предполагаеми нарушения на буква б) от кодекса, съгласно която регистрантите трябва да посочат клиентите или членовете, които представляват, или буква й), която касае отношенията между клиент и посредник. Що се отнася до обществените очаквания, очевидно е налице загриженост относно скритите интереси, прокарвани от всяка организация, които трябва да бъдат ясно и последователно декларирани в регистрацията: за тази цел в рамките на отношенията клиент-посредник и двете страни в такива отношения трябва да бъдат вписани в регистъра и съответните декларации трябва да бъдат съгласувани.

При провеждането на разследване Секретариатът винаги се стреми да осигурява конструктивен диалог със съответния(те) регистрант(и), за да се изяснят и разрешат установените проблеми, по възможност преди да се предприемат каквито и да било необходими мерки. През 2023 г. Секретариатът не счете за необходимо да прилага мерки съгласно точка 8 от приложение III и ПА към МИС срещу регистрант.

През 2023 г. Секретариатът откри 2 дела за разследване по собствена инициатива срещу регистрирани субекти, от които 1 е все още в ход в края на годината. Секретариатът приключи 7 разследвания от предходната година, включително останалите 4 разследвания относно регистрирани представители на интереси със седалище в Руската федерация.

4. Заседание на Управителния съвет през 2023 г.

Секретариатът подготви второто заседание на Управителния съвет, което се проведе на 31 март 2023 г. На това заседание Управителният съвет взе следните решения:

- назначава началника на отдела, отговарящ за въпросите на прозрачността в Генералния секретариат на Съвета, за координатор на Секретариата за мандат от 1 година (1 януари до 31 декември 2024 г.);
- приема годишния доклад за 2022 г., приема да го представи на институциите, подписали настоящото споразумение, и да го публикува на уебсайта на Регистъра за прозрачност;
- определя годишните приоритети на Регистъра през 2024 г. заедно с бюджетните прогнози и дела за изпълнението на тези приоритети за всяка институция, подписала МИС³²;
- приема за сведение нарастващите предизвикателства пред Регистъра и работата на Секретариата по отношение на значителния брой жалби, чувствителните разследвания по собствена инициатива и постоянно нарастващото търсене на висококачествени данни в регистъра за прозрачност.

Всички документи, свързани със заседанието на Управителния съвет, включително дневният ред и протоколът от заседанието, са публикувани на [подстраницата за управление](#) на Регистъра за прозрачност.

5. Насоки и повишаване на осведомеността

Секретариатът издава насоки за изясняване и по-подробно разясняване на някои разпоредби на МИС. Тези насоки са резултат от редовен обмен със заинтересованите страни и имат за цел да подпомогнат заявителите и регистрантите в усилията им да предоставят точна информация и да избягват често срещани грешки.

Когато извършва своите дейности по наблюдение, секретариатът може също така да покани субекти да се регистрират в Регистъра за прозрачност, когато е целесъобразно. Секретариатът извършва редовни комуникационни дейности и дейности за повишаване на осведомеността за инструмента сред заинтересованите страни. През 2023 г. това включваше информационни сесии и обмен с различни заинтересовани страни³³ и

³² Бюджетните прогнози за 2024 г. могат да бъдат намерени на [уебсайта](#). Бяха приети следните дялове: Комисия: 57%; Парламент: 33%; Съвет: 10%.

³³ Европейска асоциация на консултантите по обществени въпроси (ЕРАСА), Европейски център по публични въпроси (ЕСРА), Съвет по публични въпроси (РАС) „Transparency International – Бразилия“ (EUVF).

университетски студенти, както и контакти и обмен на най-добри практики със сходни органи на национално или европейско равнище³⁴.

Трите институции положиха допълнителни усилия за повишаване на осведомеността относно Регистъра за прозрачност в рамките на всяка институция, включително организиране на специални сесии за информация и обучение на персонала³⁵.

6. Техническо развитие

Секретариатът координира разработването на ИТ решения за подобряване на Регистъра за прозрачност.

През 2023 г. Секретариатът имаше за цел да увеличи още повече прозрачността и полезността на публичния уебсайт на пререгистъра. За тази цел регистрантите, за които са временно суспендирани, вече са видими в специален списък, публикуван на началната страница на уебсайта.

През същата година Секретариатът започна работа по изграждането на новата цифрова платформа на Регистъра за прозрачност с цел адаптиране към съвременните стандарти за технологична и информационна сигурност и подобряване на опита на потребителите. Новият ИТ инструмент ще замени съществуващата технологична инфраструктура на Регистъра и ще включва нова версия на публичния уебсайт на Регистъра за прозрачност, както и нови бекофис среди. Очаква се новата версия на Регистъра за прозрачност да бъде предоставена в началото на 2024 г.

7. Одит на Регистъра за прозрачност от ЕСА

Регистърът за прозрачност беше подложен на основен одит от страна на ЕСП през цялата 2023 г., който започна официално още през юли 2022 г. Секретариатът си сътрудничи конструктивно с одиторите и работи усилено в подкрепа на одитния процес, като предостави цялата необходима информация, за да се гарантира, че резултатът от одита дава полезни препоръки за по-нататъшното развитие и подобряване на регистъра. Специалният одитен доклад, включващ препоръките на ЕСП и отговорите на трите одитирани институции, съставляващи регистъра за прозрачност, се очаква да бъдат публикувани през второто тримесечие на 2024 г.

8. Решение на Европейския омбудсман по дело 532/2023/FA

³⁴ Европейската мрежа на лобиращите регистратори (ELRN). Посещение на сръбска парламентарна делегация, регион Оверн-Рона-Алпи, членове на украинския парламент, Европейска агенция за авиационна безопасност (ЕААБ).

³⁵ Това включва 46 информационни сесии относно представителството на интереси за служители и акредитирани сътрудници в Европейския парламент. Комисията също така предостави пет такива обучения на своя персонал, както и специални презентации за кабинетите на членовете на Комисията и за тяхната мрежа от звена за контакт по въпросите на прозрачността и етиката. В Съвета бяха предприети редица дейности за комуникация и повишаване на осведомеността, за да се обясни МИС, както и практическото прилагане на Решение (ЕС) 2021/929 на Съвета, особено на мениджърите.

През март 2023 г. един регистрант подаде жалба до Европейския омбудсман във връзка с разглеждането от Секретариата на две свързани разследвания въз основа на жалби, подадени от същия регистрант през юли 2022 г.

Секретариатът си сътрудничи активно със службите на Европейския омбудсман в хода на разследването.

В началото на 2024 г.³⁶ Европейският омбудсман прие решение, с което се установява лошо администриране и се правят предложения относно провеждането на разследвания на жалби от страна на Секретариата.

VI. Статистически данни

1. Развитие на Регистъра за прозрачност

Регистърът за прозрачност нараства постоянно от създаването си като съвместна публична база данни на Европейския парламент и на Комисията до настоящата тристранна задължителна схема, създадена по силата на МИС. През 2023 г. общият брой на регистрантите остана като цяло стабилен в сравнение с 2022 г. В края на 2023 г. имаше 12 469 регистрирани представители на интереси.

Графиката по-долу показва промените на новите регистрации, като обхваща представители на интереси, регистрирани за период от 12 месеца между 1 януари 2022 г. и 31 декември 2023 г., които все още са били активни в края на този период. Броят на новите регистрации през 2023 г. (2 255) е по-висок, отколкото през годините, предхождащи влизането в сила на МИС (2021 г.). Секретариатът получи 3 404 заявления (± 9 на ден), което означава, че едва 66 % от тях са били приети и активирани от секретариата след проведения преглед.

³⁶ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/opening-summary/bg/168956>.

2. Представявани интереси

По силата на Междуинституционалното споразумение регистрантите се разпределят в три основни вида представявани интереси, като за всяка категория се прилагат различни съответни диапазони на финансовата информация.

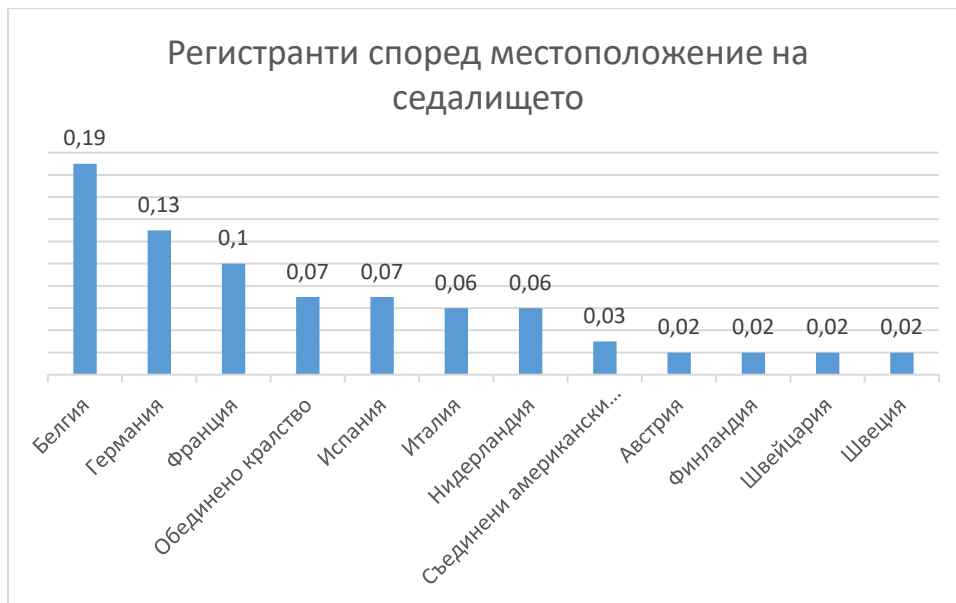

Регистрантите избират измежду следните категории:

Професионални консултанти	523
Адвокатски кантори	64
Самостоятелно заети консултанти	131
Дружества и групи	3 172
Търговски и стопански сдружения	2 599
Профсъюзи и професионални сдружения	961
Неправителствени организации, платформи и мрежи и подобни	3 480
Мозъчни тръстове и научноизследователски институции	569
Академични институции	312
Организации, представляващи църкви и религиозни общности	46
Сдружения и мрежи на публични органи	151
Субекти, служби или мрежи, създадени от трети държави	2
Други организации, публични или смесени субекти	459

3. Географски данни

Регистрацията в Регистъра за прозрачност не се ограничава до представителите на интереси, установени в ЕС, въпреки че най-голямата група от представители на интереси извършва своята дейност от предприятие в Белгия. Въпреки това, тъй като обхватът на законодателството и на политиката на ЕС засяга граждани и дружества от държави извън ЕС и може да окаже въздействие върху търговията и други външни отношения извън границите на 27-те държави членки, този глобален обхват е отразен и в Регистъра за прозрачност.

4. Преглед на данните в регистъра за прозрачност

През 2023 г. консолидираният набор от данни на Регистъра за прозрачност, достъпен на data.europa.eu, е 8-ят най-гледан набор от данни сред повече от 1 600 000 други набори от данни, публикувани там. Наборите от данни позволяват на ползвателите да изтеглят (във формат XML или Excel) списък на лицата, акредитирани за достъп до сградите на Европейския парламент, и списък на организациите, включени в Регистъра за прозрачност, за няколко години назад.

VII. Заключение

2023 г. беше година на установяване на операциите Регистъра за прозрачност. В качеството си на база данни Регистърът е експертният източник на информация и референтен инструмент за проследяването на дейностите по представителство на интереси на равнище ЕС. Това може да се види в популярното използване на неговото съдържание на данни, нарастването на броя на заявленията — с 14 % на годишна основа — както и приемането от два органа на ЕС на вътрешни мерки за прозрачност, свързани с рамката на Регистъра.

Тя беше натоварена година и по отношение на основните дейности на Секретариата, които включват обработване на исканията на бюрото за помощ, комуникационни дейности и дейности за повишаване на осведомеността, мониторинг на качеството на данните и разследвания на регистрантите. Общите данни в Регистъра за прозрачност показват силни признаци на стабилизиране и подобрене в резултат на засилените мониторинг и проверки от страна на Секретариата. Освен това Секретариатът си сътрудничи с ЕСП във връзка с одита на Регистъра за прозрачност, въведе подобрения в ИТ платформата във връзка с ежедневните ѝ дейности и си сътрудничи активно с други институции и органи на ЕС, които се интересуват от присъединяване към рамката за прозрачност на Регистъра, както е описано подробно в доклада.

Като публичен инструмент Регистърът за прозрачност играе важна роля за запазването на общественото доверие и укрепването на отчетността в рамките на по-широката политика за прозрачност на институциите на ЕС и за демонстрирането на общия ангажимент на институциите на ЕС за насърчаване на прозрачно и етично представителство на интереси. Тъй като обществените очаквания относно прозрачността продължават да нарастват и да се развиват, по-специално преди предстоящите избори за Европейски парламент през 2024 г., е важно институциите на ЕС да продължат да използват и укрепват Регистъра за прозрачност, за да постигнат конкретни резултати по отношение на прозрачността на лобирането.